

**SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 24/2013 rd**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och till vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och till vissa lagar som har samband med den (RP 90/2013 rd)

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 september 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och till vissa lagar som har samband med den (RP 90/2013 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Riksdagen remitterade den 6 november 2013 regeringens proposition om komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och till vissa lagar som har samband med den (RP 90/2013 rd) (RP 176/2013 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Motioner

I samband med denna proposition har utskottet behandlat följande motioner:

- lagmotion: lag om ändring av 6 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (LM 50/2011 rd — Piirainen, Raimo /sd) som remitterades till utskottet den 19 december 2011,

- lagmotion: lag om ändring av 6 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (LM 9/2013 rd — Tiilikainen, Kimmo /cent) som remitterades till utskottet den 7 mars 2013 och
- lagmotion: lag om ändring av lagen om utkomststöd för arbetslösa (LM 62/2013 rd — Mustajärvi, Markus /vg m.fl.) som remitterades till utskottet den 21 november 2013.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet och arbetslivs- och jämställdhetsutskottet lämnat utlåtande om ärendet. Utlåtandena återges efter betänkandet (GrUU 25/2013 rd, AjUU 14/2013 rd).

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Esko Salo, social- och hälsovårdsministeriet

- äldre regeringssekreterare Timo Meling, arbets- och näringsministeriet
- jurist Jarmo Pätäri, Akava ry
- expert Johan Åström, Finlands näringsliv rf
- ekonomisk expert Joonas Rahkola, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- juridisk ombudsman Harri Hellstén, Företagarna i Finland

- chef för sociala frågor Heli Puura, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- FPA
- Finlands Kommunförbund
- Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf.

PROPOSITIONERNA OCH MOTIONERNA

Regeringens proposition RP 90/2013 rd

I propositionen föreslås ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice, arbetsavtalslagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare och lagen om sjöarbetsavtal. Genom de föreslagna ändringarna förverkligas arbetsmarknadsorganisationernas förslag i avtalet om arbetskarriärer. Dessa samt de övriga förslagen i propositionen förenklar lagstiftningen och gör utkomstskyddet för arbetslösa mera sporrande.

För att förlänga arbetskarriärerna föreslås att åldern då man får rätt till tilläggsdagpenning höjs från 60 år till 61 år. Det föreslås att förtjänstdelen i den inkomstrelaterade dagpenningen förkortas till 400 dagar för de arbetssökande som inte har arbetat i minst tre år innan arbetslösheten började. Det föreslås att maximitiden för den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel förkortas med ytterligare 100 dagar, om den arbetssökande utan giltigt skäl vägrat ta emot sysselsättningsfrämjande service eller har avbrutit serviceåtgärden under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning.

Det föreslås att det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenning förkortas från 34 veckor till 26 veckor för löntagare och från 18 månader till 15 månader för företagare. I arbetsvillkoret för löntagare kan i dess helhet räknas in arbete som utförts med högsta förhöjda lönesubvention.

För att förenkla utkomstskyddet för arbetslösa föreslås att antalet förmånsnivåer i förtjänstskyddet minskas från tre till två och att antalet dagpenningförmåner som beviljas på olika

grunder minskas från fem till tre. I propositionen föreslås slopande av omställningsskyddstillägget och omställningsskyddets förtjänstdel, som är förknippade med en mängd specialvillkor. Däremot föreslås att alla förmänstagare under tiden för sysselsättningsfrämjande service betalas en förhöjningsdel eller en förhöjd förtjänstdel, vars belopp höjs till samma nivå som det nuvarande omställningsskyddets förtjänstdel. Dessutom slopas betalningen av förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel för de 20 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning.

Åtgärdsmodellen för omställningsskyddet kvarstår, men eftersom det inte längre skulle ha någon effekt för arbetssökandens förmåner om han eller hon omfattas av omställningsskyddet, upphävs bestämmelserna om detta i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice.

Det föreslås att maximibetalningstiden för den förhöjningsdel eller förhöjda förtjänstdel som ska betalas när en lång arbetshistoria avslutas ska förkortas från 100 dagar till 90 dagar och att dess nivå höjs så att den motsvarar det nuvarande omställningsskyddet.

Det föreslås att maximibeloppet för jämkad inkomstrelaterad dagpenning ändras så att den tillsammans med barnförhöjningar och arbetsinkomsten kan utgöra högst 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen. Enligt gällande lag är maximibeloppet i dagens läge 90 procent i fråga om vanlig inkomstrelaterad dagpenning och 100 procent, om den arbetssökande får förhöjd förtjänstdel eller omställningsskyddets förtjänstdel.

Försäkrad arbetsinkomst som uppfyller arbetsvillkoret för företagare föreslås bli höjd till 1 000 euro, vilket årligen höjs med en lönekoeficient. När arbetsvillkoret för företagare beräknas kan allt arbete som företagare räknas ihop. Förutsättningarna för att företagare ska erhålla utkomstskydd för arbetslösa föreslås också bli lindrade genom att företagsverksamhet lättare än för närvarande kan betraktas som bisyssla, genom att periodiseringen av vinst från försäljning av företagsverksamhet lindras och genom att de förutsättningar enligt vilka familjemedlemmar kan omfattas av utkomstskyddet för arbetslösa lindras om förutsättningarna för företagsverksamheten försämras på ett bestående sätt. Att företagsverksamhet lättare än tidigare betraktas som bisyssla, förbättrar även löntagarnas förutsättningar att inleda företagsverksamhet vid sidan av lönearbete.

I propositionen föreslås att ingen självrisktid ska åläggas eller lön bestämmas i fråga om arbetslöshetsdagpenningen, om självrisktiden har ålagts eller lönen fastställts under det senaste året.

Det föreslås att arbetsmarknadsstödet görs mera sporrande så att förhöjningsdelen kan betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service oberoende av hur länge den som får arbetsmarknadsstöd har varit arbetslös. Dessutom föreslås att självrisktiden åläggs endast en gång under den tid som arbetsmarknadsstödet betalas. Det föreslås att bestämmelserna om behovsprövning av arbetsmarknadsstödet ska förenklas genom att specialvillkoren för stipendiater och perioden med 180 dagar utan behovsprövning slopas efter 500 dagar med arbetslöshetsdagpenning.

Dessutom föreslås sådana ändringar i betalningen av jämkad dagpenning och beräkningen av den lön som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning som underlättar verkställigheten och försnabbar behandlingen av dagpenningsansökningar.

Under tiden för sysselsättningsfrämjande service betalas arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning för de dagar som den arbetssökande deltar i servicen. Ett problem har varit att en del

av de sökande inte meddelar sin frånvaro. Därför föreslås att en arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten i sådana situationer ska ha möjlighet att i ett enklare förfarande än nu avgöra ärendet på nytt.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den. Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

Kompletterande proposition RP 176/2013 rd

Syftet med propositionen är att genomföra de förslag i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa som de centrala arbetsmarknadsorganisationerna har enats om i sysselsättnings- och tillväxtavtalet.

I propositionen föreslås det att det föreskrivs om ett skyddat belopp på 300 euro i fråga om sådan jämkad dagpenning som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt propositionen ska den inkomstrelaterade dagpenningen höjas så att den jämkade dagpenningen tillsammans med arbetsinkomsten är högst lika stor som den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen. Självrisktiden för arbetslöshetsdagpenning ska förkortas från sju dagar till fem dagar. Dessutom föreslås det att den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen för en arbetstagare vars lön har sänkts för viss tid av produktionsorsaker eller ekonomiska orsaker ska bestämmas enligt situationen före lönesänkningen.

Lagen om altheringsledighet föreslås bli ändrad så att det skyddade belopp som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte tillämpas vid beräkning av altheringsersättnings belopp.

Lagmotionerna

I lagmotion LM 50/2011 rd föreslås att för personer som får olycksfallspension i form av delpension bestäms den lön som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt situationen då olycksfallspensionen inleds.

I lagmotion LM 9/2013 rd föreslås ett skyddat belopp om 300 euro vid jämkning av utkomstskydd för arbetslösa.

I lagmotion LM 62/2013 rd föreslås för utkomstskydd för arbetslösa och arbetsmarknads-

stödet ett skyddat belopp om 300 euro som är bundet till index.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

I propositionerna föreslås flera ändringar som eliminerar många av olägenheterna med utkomstskydd för arbetslösa. Ändringarna baserar sig på regeringsprogrammet och på ett karriäravtal mellan arbetsmarknadens organisationer samt på ett sysselsättnings- och tillväxtavtal. Utskottet välkomnar ändringarna i utkomstskyddet för arbetslösa.

Betydande förbättringar av utkomstskyddet för arbetslösa är att arbetsvillkoret förkortas för både löntagare och företagare, att arbetsvillkoret för löntagare i dess helhet kan räknas in i arbete som utförts med högsta förhöjda lönesubvention, att alla som deltar i aktiveringsåtgärder får förhöjd förtjänstdel, att maximibeloppet för jämkad inkomstrelaterad dagpenning höjs, att villkoren lindras för utkomstskydd för arbetslösa för företagare jämte familjemedlemmar, att självrisktiden förkortas för arbetslöshetsdagpenning, att självriskperioderna minskas för arbetsmarknadsstödet och att ett skyddat belopp om 300 euro tas i bruk för den jämkade arbetslöshetsförmånen.

Syftet med förslagen är att sporra de arbetssökande att ta emot också kortvarigt arbete och deltidsarbete och samtidigt förenkla systemet med utkomstskydd för arbetslösa. Dessutom förbättrar förslagen försörjningen för arbetslösa arbetssökande. Ändringarna hänför sig till en helhet av vilken en höjning om 100 euro av grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet samt slopande av behovsprövningen utifrån makens inkomster och slopande av avdraget av semesterpenning från utkomstskyddet för arbetslösa har genomförts tidigare i anknytning till regeringsprogrammet, arbetsmarknadsorganisationernas ramavtal samt regeringens strukturpolitiska beslut. Sammantaget förbättrar ändringarna ställningen för arbetslösa arbetssökande betydligt.

Med avseende på verkställandet av utkomstskydd för arbetslösa innehåller propositionerna flera förslag som klargör och förenklar verkställandet. Antalet förmånsnivåer i förtjänstskyddet minskas från tre till två och antalet dagpenningförmåner som beviljas på olika grunder minskas från fem till tre. Omställningsskyddstillägget och omställningsskyddets förtjänstdel föreslås bli slopade och i stället ska alla som deltar i sysselsättningsfrämjande service betalas en förhöjningsdel eller en förhöjd förtjänstdel, vars belopp är på samma nivå som det nuvarande omställningsskyddets förtjänstdel. Åtgärdsmodellen för omställningsskyddet kvarstår och den ska också omfatta andra än personer som blivit uppsagda på produktionsmässiga eller ekonomiska grunder.

Skyddat belopp för förvärvsinkomst

Utskottet konstaterar att införandet av ett skyddat belopp om 300 euro i jämkade arbetslöshetsförmåner är ett betydande steg i sammanjämkandet av social trygghet och förvärvsinkomster. Reformen genomför ett krav som utskottet upprepade gånger har framfört, nämligen att samordningen av förvärvsinkomster och sociala förmåner i första hand borde involvera primära förmåner, varvid också behovet av återkrav skulle minska och beroendet av utkomststöd sjunka (ShUB 41/2001 rd, ShUB 35/2004 rd, ShUB 23/2006 rd och ShUB 18/2008 rd). Arbetslösa personer som inte har kunnat förbättra sin ekonomiska ställning genom att skaffa små extra inkomster utan att utkomstskyddet för arbetslösa skärs ner har kvarstått som klienter hos utkomststödet trots smärre arbetsinkomster. Det skyddade beloppet för förvärvsinkomster är ett betydande incentiv för att söka jobb och ta emot kortvariga anställningar. När inkomsterna inte genast inverkar på förmånerna minskar också mängden byråkrati och administrativt arbete.

Dessutom innebär det skyddade beloppet besparingar i utgifter för utkomststöd för kommunerna.

Därför vill utskottet poängtera att utöver det skyddade belopp som nu tas i bruk i utkomstskydd för arbetslösa bör också bostadsbidraget förnyas så att det bättre än nu tryggar möjligheterna till extra inkomster eftersom behovet av utkomststöd i så fall kan minskas betydligt. De flesta som får utkomststöd får också arbetsmarknadsstöd och/eller bostadsbidrag.

Den höjning av maximibeloppet för jämkad arbetslöshetsdagpenning som genomförs samtidigt med att det skyddade beloppet införs innebär att förmånen i fortsättningen får vara högst lika stor som den lön som ligger till grund för dagpenningen. Enligt nuvarande reglering får förmånen vara högst 90 procent av lönen. Utskottet konstaterar att då maximibeloppet för den jämkade dagpenningen sänks, tillämpas som inkomst under jämningsperioden ett belopp från vilket skyddat belopp inte har avdragits, på samma sätt som man har gjort i fråga om inkomst för räddningsverksamhet.

Utskottet välkomnar de föreslagna ändringarna i den jämkade arbetslöshetsförmånen. De förbättrar försörjningen särskilt för personer som arbetar i kvinnodominerade servicebranscher såväl inom privat som offentlig sektor, och likaså för dem som utför snuttjobb och jobb inom atypiska anställningsförhållanden.

Begränsningar i utkomstskydd för arbetslösa

I propositionerna ingår också förslag som försvagar det nuvarande utkomstskyddet för arbetslösa. En sådan är att varaktigheten för inkomstrelaterad dagpenning binds till karriärlängd samt till villigheten att ta emot arbetskraftstjänster. Längden på inkomstrelaterad dagpenning förkortas till 400 dagar för dem som varit i arbetslivet mindre än tre år samt med 100 dagar också för dem som utan giltigt skäl vägrat ta emot sysselsättningsfrämjande. Längden för utkomstskydd för arbetslösa kan således beroende på person vara 300, 400 eller 500 dagar vilket i viss mån komplicerar verkställandet av utkomstskyddet för arbetslösa.

Rätten till inkomstrelaterad dagpenning under 500 eller 400 dagar kvarstår om den arbetsökande deltar i sysselsättningsfrämjande tjänster i 40 dagar under de 250 första arbetslöshetsdagarna. Ändringens syfte är att sporra arbetslösa personer till aktivitet genast från början för att förhindra att arbetslivsfärdigheterna försvagas och arbetslösheten blir långvarig. För att syftet ska uppnås konstaterar utskottet att arbets- och näringsbyråerna måste ha tillräckliga personalresurser för att kunna erbjuda de arbetskraftstjänster som behövs.

Ett annat förslag som försvagar de arbetslösas ställning är att åldern då man får rätt till tilläggsdagpenning höjs för dem som är födda 1957 eller senare. Det finner utskottet problematiskt eftersom efterfrågan på 60 år fyllda arbetstagare på arbetsmarknaden fortfarande är mycket liten. Samtidigt talar det för höjningen att tidigare höjningar av åldersgränsen har minskat uppsägningarna i de åldersklasser som inte har rätt till tilläggsdagar och på så sätt ökat sysselsättningen bland äldre.

Utskottet anser det positivt att de negativa effekterna av den höjda åldersgränsen lindras genom att arbets- och näringsbyråerna ska vara skyldiga att för arbetslösa arbetssökande som fyllt 60 år ordna möjlighet till sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention hos någon annan arbetsgivare än kommunen innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen går ut. Kan arbets- och näringsbyrån inte uppfylla denna skyldighet ska den arbetslösas hemkommun ordna jobb åt den 60 år fyllda arbetssökanden under sex månader. Skyldigheten träder i kraft från och med 2017. Ökningen av arbetsvillkoret lindras i fråga om 60 år fyllda personer så att också deltagande i sysselsättningsfrämjande tjänster räknas till arbetsvillkoret. Dessa lindringar är nödvändiga, anser utskottet, eftersom den höjda åldersgränsen annars skulle öka risken för att äldre arbetssökande blir fattigare.

När åldersgränsen för rätt till tilläggsdagar höjs anser utskottet det viktigt att arbetskraftsförvaltningen tillgodoser sysselsättningstjänsterna för äldre arbetssökande bättre än förr efter-

som kommunernas möjligheter till stödsysselsättning har försvagats till följd av de permitteringar och uppsägningar som genomförs i kommunerna av ekonomiska skäl. Utskottet understryker att den tjänst som erbjuds ska vara arbetskraftspolitiskt ändamålsenlig och att lönesubventionerat arbete också måste förbättra de äldre personernas möjligheter att få arbete.

Fastställande av lön

Ställningen för arbetslösa personer förbättras uppenbart av förslaget enligt vilket dagpenningen inte räknas om ifall den berörda personen blir arbetslös på nytt efter att ha fått ett nytt jobb, och lönen har fastställts under det senaste året. Att den lön som ligger till grund för dagpenningen ska räknas om har varit ett hinder för att söka jobb: om en person får en anställning med lägre lön än det tidigare jobbet skulle också arbetslöshetsersättningen sjunka i händelse av en ny arbetslöshet. Förslaget förbättrar motiveringen att söka nytt jobb.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har föreslagit att dagpenningen ska räknas om ifall lönen för det nya jobbet är högre med en högre arbetslöshetsdagpenning som följd. Enligt utredning till social- och hälsovårdsutskottet har detta alternativ utretts när propositionen bereddes, och man har gått in för att i enlighet med målet om förenkling i första hand se till att nivån på dagpenningen förblir oförändrad eftersom omräkning i de flesta fall sannolikt sänker snarare än höjer nivån på förmånen.

Detaljmotivering

Utskottet har förenat förslagen till ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa i propositionen RP 90/2013 rd och den kompletterande propositionen RP 176/2013 rd som ett nytt lagförslag 1.

Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande att rättelse av sakfel enligt 12 kap. 4 b § i lagförslag 1 till partens nackdel kan enligt 50 § i förvaltnings-

ningslagen göras endast om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. Därför föreslår social- och hälsovårdsutskottet att paragrafen kompletteras med ett krav på att den information som lämnats till handläggaren är uppenbart felaktig.

I 1 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 1 föreslår utskottet en ändring enligt vilken 5 § 1 mom. i 6 kap. träder i kraft den 1 januari 2015; i så fall träder ändringen av fastställandet av arbetsinkomst för företagare i kraft samtidigt som arbetsvillkoret för företagare förkortas.

Motionerna

Utskottet föreslår i sitt betänkande ingen ändring i uträkningen av den lön som ligger till grund för dagpenning och inte heller i bindandet till index av arbetslöshetsförmånens skyddade belopp om 300 euro. Därför föreslås lagmotionerna LM 50/2011 rd och LM 62/2013 rd bli förkastade.

Utskottets betänkande genomför innehållet i lagmotion LM 9/2013 rd. Eftersom den föreslagna regleringen således inte behövs föreslås motionen bli förkastad.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2—5 i proposition RP 90/2013 rd samt lagförslag 2 i proposition RP 176/2013 rd utan ändringar,

godkänner lagförslag 1 i proposition RP 90/2013 rd och lagförslag 1 i proposition RP 176/2013 rd med ändringar och sammanfört till ett gemensamt lagförslag 1 (Utskottets ändringsförslag) och

förkastar lagmotionerna LM 50/2011 rd, LM 9/2013 rd och LM 62/2013 rd.

*Utskottets ändringsförslag***1.****Lag****om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 5 kap. 5 § 2 mom., 6 kap. 3 c och 3 d §, 7 kap. 1 § 2 mom. samt 8 § 3 och 4 mom. samt 11 kap. 2 § 5 mom. 2 punkten och 4 § 1 mom. 6 punkten,

av dem 5 kap. 5 § 2 mom., 6 kap. 3 d § samt 7 kap. 8 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1188/2009, 6 kap. 3 c § sådan den lyder i lagarna 1188/2009 och 918/2012, 7 kap. 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 918/2012 och 11 kap. 4 § 1 mom. 6 punkten sådan den lyder i lag 1001/2012,

ändras 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 2 kap. 5 § 2 mom. och 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 1 § 2 mom., 3 kap. 1 § 2 mom. och 7 § 2 mom., 4 kap. 5 §, 5 kap. 2 §, 3 § 1 mom., 4 § 1—4 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 8 och 13 §, 6 kap. 1 § 1 och 2 mom., 2, 3, 3 a och 3 e §, 4 § 1 och 3 mom., 5 § 1 mom., 6, 8 och 9 §, 11 § 2 mom., 7 kap. 3 § 3 mom., 5, 10 och 11 §, det inledande stycket i 11 kap. 2 § 5 mom., 13 kap. 1 § 1 mom. och 2 § samt 14 kap. 1 a och 2 §,

av dem 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 5 kap. 4 § 4 mom., 7 kap. 3 § 3 mom. och 13 kap. 1 § 1 mom. sådana de lyder i lag 918/2012, 2 kap. 5 § 2 mom., 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 1 § 2 mom. och 3 kap. 1 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1001/2012, 4 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 288/2012, 5 kap. 2 §, 3 § 3 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 6 kap. 1 § 2 mom., 3 och 3 e §, 5 § 1 mom. och 9 § sådana de lyder i lag 1188/2009, 6 kap. 8 § och 7 kap. 5 § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 918/2012, 5 kap. 4 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1354/2007, 5 kap. 4 § 3 mom., 6 kap. 11 § 2 mom. och 14 kap. 1 a § sådana de lyder i lag 1252/2006, 5 kap. 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1047/2004, 5 kap. 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 459/2005, 1188/2009 och 288/2012, 6 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1256/2011, 6 kap. 2 § sådan den lyder i lagarna 1188/2009 och 1439/2011, 6 kap. 3 a § sådan den lyder i lagarna 1188/2009 och 764/2011, 6 kap. 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1049/2009, 6 kap. 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 608/2004, 7 kap. 10 § sådan den lyder i lagarna 1188/2009 och 1001/2012, 7 kap. 11 § sådan den lyder i lag 313/2010 samt 14 kap. 2 § sådan den lyder i lagarna 608/2004 och 1188/2009, samt

fogas till 12 kap. en ny 4 b § och till 14 kap. 1 § ett nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

(Som i RP 90/2013 rd)

2 kap.

Allmänna Arbetskraftspolitiska Förelägganden för erhållande av förmåner

5 och 7 §

(Som i RP 90/2013 rd)

2 a kap.	4 §
Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda	<i>Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning</i>
1 § (Som i RP 90/2013 rd)	(1 mom. som i RP 90/2013 rd) — — — — — (3 mom. som i RP 176/2013 rd)
3 kap.	5, 6, 8, 9 och 11 § (Som i RP 90/2013 rd)
Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner	7 kap.
1 och 7 § (Som i RP 90/2013 rd)	Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd
4 kap.	3, 5, 10 och 11 § (Som i RP 90/2013 rd)
Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner	11 kap.
5 § (Som i RP 176/2013 rd)	Bestämmelser om verkställighet
5 kap.	2 § (Som i RP 90/2013 rd)
Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning	12 kap.
2—8 § (Som i RP 90/2013 rd)	Sökande av ändring
13 § <i>Självrisktid</i>	4 b §
(1 mom. som i RP 176/2013 rd) (2—4 mom. som i RP 90/2013 rd)	<i>Nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service</i>
6 kap.	Om den som får arbetslöshetsförmån har beviljats arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service och sådan kostnadsersättning som nämns i 10 kap. 6 §, på grund av sökanden har lämnat <i>uppenbart</i> felaktig information om sitt deltagande i sysselsättningsfrämjande service, kan arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.
Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet	
1—3 a och 3 e § (Som i RP 90/2013 rd)	

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 och 2 §
(Som i RP 90/2013 rd)

14 kap.

Särskilda bestämmelser

1, 1 a och 2 §
(Som i RP 90/2013 rd)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014. Lagens 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 5 kap. 6 § och 7 § 1 mom. *samt 6 kap. 5 § 1 mom.* träder dock i kraft först den 1 januari 2015. *Lagens 6 kap. 4 § 3 mom. gäller till utgången av 2015.*

(2—6 mom. som i RP 90/2013 rd)

(7 mom. som 3 mom. i RP 176/2013 rd)

(8 mom. som 7 mom. i RP 90/2013 rd)

(9 mom. som 4 mom. i RP 176/2013 rd)

(10—13 mom. som 8—11 mom. i RP 90/2013 rd)

Helsingfors den 3 november 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Anneli Kiljunen /sd
medl. Johanna Jurva /saf
Laila Koskela /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml

Hanna Mäntylä /saf
Annika Saarikko /cent
Lenita Toivakka /saml
Anu Urpalainen /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

RESERVATION

*Motivering**Regeringens proposition RP 90/2013 rd*

Sannfinländarna anser att propositionen RP 90/2013 rd innehåller många goda förslag till ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Förslagen förenklar lagstiftningen och bidrar till att göra utkomstskyddet för arbetslösa mer sporrande. Sannfinländarna ställer sig bakom bl.a. att tiden för arbetsvillkoret förkortas för löntagare från 34 till 26 veckor och för företagare från 18 till 15 månader.

En av de största åtstramningarna i paketet är att åldersgränsen för rätt till tilläggsdagar höjs till 61 år. Enligt förslaget ska de arbetssökandes hemkommuner ordna med möjligheter till lönesubventionerat arbete tills personen uppfyller arbetsvillkoret för arbetslöshetsdagpenning.

Samtidigt ska skydds nätet för äldre stärkas genom att personer som är 60 år eller äldre får rätt att få service eller lönesubventionerat arbete, om rätten till arbetslöshetsdagpenning annars skulle ta slut och att servicetiden också räknas in i arbetsvillkoret.

Ansvar för att se till skydds nätet vältras över på kommunerna, tycker vi. Det är en stor börda för kommunerna som också i övrigt kämpar med dålig ekonomi. Vi befärar att alla kommuner inte klarar av det ansvaret utan betydande stöd från statens sida.

När kommunerna i nuläget har ytterst stora svårigheter förundrar vi oss stort över hur kommunerna kan åläggas att skapa lönesubventionerat arbetstillfällen samtidigt som man utnyttjar permittering av kommunens egen personal som sparmedel i flera kommuner också nästa år. Lönesubvention är inte möjligt om arbetsgivaren har sagt upp eller permitterat anställda från samma eller likartade uppgifter eller förkortat deras

arbetstid av produktionsmässiga eller ekonomiska skäl inom 12 månader före ansökan lämnas.

Sannfinländarna vill uttrycka sin oro över att de kostnader som förslaget medför kan komma att öka kommunernas ekonomiska ansvar ytterligare.

Regeringens proposition RP 176 /2013 rd

Sannfinländarna stöder huvudsakligen propositionen RP 176/2013 rd som lämnats som komplettering till RP 90/2013 rd med förslag till ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Att förkorta självrisktiden för arbetslöshetsdagpenning från sju till fem dagar är en god förbättring för den som drabbas av arbetslöshet. Också förslaget om ett skyddat belopp om 300 euro till den jämkade förmånen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa är positivt.

Men propositionen innehåller också delar som vi inte kan godkänna. Sannfinländarna anser att en sådan problematisk del är att det skyddade beloppet om 300 euro till den jämkade förmånen inte är bundet till index enligt propositionen. Det känns ganska så egendomligt, särskilt som indexskydd i allmänhet hör till stödsystemen. Därför föreslår vi i enlighet med ledamot Mustajärvis lagmotion LM 62/2013 rd att 14 kap. 1 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att lönekoeficienten också ska gälla beloppen i 4 kap. 5 §, som nu ingår i propositionen. Liknande problem finns också beträffande utkomstskyddet och det bör uppmärksammas i fortsättningen.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslag 1 godkänns enligt betänkandet men 6 kap. 9 § och 14 kap. 1 a § med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag

som används vid beräkning av antalet arbetade månader

Lagförslag 1

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

9 §
(Utesl.)

14 kap.

Särskilda bestämmelser

1 a §

Förhöjning av arbetslöshetsförmånens skyddade belopp, lönens minimibelopp och det belopp

De belopp som anges i 4 kap. 5 § 2 mom., 5 kap. 4 § 3 mom. och (utesl.) 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen vid ingången av januari med den lönekoeficient (*lönekoeficient*) som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

De belopp som avses i 1 mom. anges i 2013 års nivå, *med undantag för de belopp som anges i 4 kap. 5 § 2 mom., som anges i 2014 års nivå.*

Helsingfors den 3 december 2013

Johanna Jurva /saf
Hanna Mäntylä /saf
Laila Koskela /saf